

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti Fizika kafedrasının fizika-riyaziyyat elmlər doktoru, məsləhətçi professoru Pənahov Tahir Musa oğlu haqqında qısa

MƏLUMAT

Tahir Musa oğlu Pənahov 10 iyun 1936-cı ildə Qərbi Azərbaycanın Dağ Borçalısının Soyuqbulaq kəndində anadan olmuşdur. 1955-ci ildə Gürcüstanın Bolnisi rayonunun Faxralı kənd orta məktəbini «Qızıl medalla» bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti - ADPU) fizika-riyaziyyat fakültəsinə qəbul olunmuşdur.

1960-cı ildə ali məktəbi müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra təyinatla Azərbaycan Polixexnik İnstitutunun fizika kafedrasına baş laborant vəzifəsinə göndərilmişdir. 1962-ci ildə Respublika MEA-nın Fizika İnstitutunda aspiranturaya qəbul olunmuş və həmin il M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinə göndərilmiş, 1962-ci ildə AzPİ-də baş müəllim vəzifəsinə keçmişdir.

1964-cü ildə dəvətnamə ilə Aşqabad şəhərinə, Türkmənistan Dövlət Universitetində fizika fakültəsində ixtisas dərslərində mühazirə oxumaq üçün ezam olunmuşdur. O, 1966-cı ildə "NizFe ərintisinin qalvonomaqnit və termomaqnit effektinə tantal və molibdenin təsiri" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir.

Tahir müəllimin namizədlik müdafiəsindən sonrakı illərdə elmi fəaliyyətini davam etdirərək gəncləri elmi işə cəlb etmiş və onlara rəhbərlik edərək alim kimi yetişmələrinə nail olmuşdur.

1975-ci il sentyabr ayının 15-dən Azərbaycan Polixexnik İnstitutundan indiki Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (AzMİU) ayrıldı. Həmin vaxtdan o, AzMİU-da işləyir.

1988-ci ildə "Nikel əsasında ikiqat və üçqat ərintilərin strukturu və fiziki xassələri" mövzusunda doktorluq dissertasiyası işini müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almış və sonra professor vəzifəsinə seçilmişdir.

Amorf maqnit yumşaq ərintilərin (Fe-Ni-Si-B) tədqiqi nəticəsində yüksək maqnit nüfuzluğu, maqnit induksiyası və xüsusi elektrik müqaviməti böyük olan materiallar alınmış, onların fiziki xassələri öyrənilmiş, müşahidə olunan anomaliyaların, faza keçidlərinin, polimorf çevrilmələrin elmi-nəzəri əsaslarını işləmiş və istehsalata tətbiqini təmin etmişdir.

İstehsalatla bağlı 18 elmi-tədqiqat işini tövsiyə etmişdir. Həmçinin arqon qazının digər qazlarla qarışığı olan daha keyfiyyətli arqoniks qazını qaynaq işlərinə tətbiq etmiş, yeni ixtira kimi patent almışdır.

1960-cı ildən indiyədək onun rəhbərliyi altında 15-dən çox doktorantı namizədlik, 20-dən çox magistrantı dissertasiya işi müdafiə etmişdir.

Kitabları:

1. Fizika-1 Bakı-2017 MSV Nəşr mətbəəsi 408s.
2. Fizika-2 Bakı-2016 MSV Nəşr mətbəəsi 406s.
3. Ümumi Fizika kursu Bakı-2014. Zaman-3 EİKM mətbəəsi 534 s.
4. Fiziki metalşünaslıq "Qrenada LTD" MMC Bakı-2011
5. Laboratory works on Physics-1 AzMİU – Nəşriyyat Poliqrafiya mərkəzi Bakı-2013, 86 s.
6. Laboratory works on Physics-2 AzMİU – Nəşriyyat Poliqrafiya mərkəzi Bakı-2014, 92 s.
7. Лабораторные работы по Физике-1 Bakı, 2013, 91 s.
8. Лабораторные работы по Физике-2 Bakı 2016, 76s.
9. Tətbiqi fizika T.M.Pənahov, İ.İ.Əlizadə Polixexnik MMC-nin mətbəəsi Bakı 2017, 326 s
10. Fizikadan laboratoriya praktikumu-1 Polixexnik MMC-nin mətbəəsi Bakı 2017, 218. s
11. Fizikadan laboratoriya praktikumu (Maqnetizm, rəqs-dalğalar, optika, atom) "Ləman Nəşriyyat Poliqrafiya" MMC Bakı -2009 s.173
12. Dəqiq ərintilərin fiziki metalşünaslığı Bakı, AzTU-nun mətbəəsi, 2000, 555s
13. Metal və ərintilərin fiziki xassələri Bakı "Çaşıoğlu", 2005, 145s

Elmi əsərləri :

1. Theory of fluctuations in magnetic alloys The V international conference perspectives of peaceful use of nuclear energy. November 21-23, 2012, Baku Azerbaijan p.3

2. Qalıq gərginliyin elektrik müqavimətinin ölçülməsi ilə öyrənilməsi Ekologiya və su təsərrüfatı. Elmi – texniki və istehsalat jurnalı № 5, 2012. səh 65 - 67.
3. Fe - Cr - Al sistemi ərintilərinin demfirləyici xassəsinə termomaq- nit emal temperaturunun təsiri. Ekologiya və su təsərrüfatı. Elmi –texniki və istehsalat jurnalı № 5, 2015. səh 14-15.
4. $(\text{CoFe})_{75}\text{Si}_{10}\text{B}_{15}$ amorf lenti üçün Ekvatorial Kerr effektinin temperatur asılılıqları / Elmi əsərlər, ISSN 1815-1779, Azərbaycan Texniki Universiteti, №3 Bakı-2017
5. $(\text{CoFe})_{75}\text{Si}_{10}\text{B}_{15}$ amorf ərintisi üçün histerezis ilgəklərinin alınması / Bakı Universitetinin Xəbərləri ISSN 1609-0586, Fizika-Riyaziyyat elmlər seriyası, Bakı Dövlət Universiteti, №4, Bakı-2017. $(\text{CoFe})_{75}\text{Si}_{10}\text{B}_{15}$ amorf lentində ekvatorial Kerr effektinin sahə asılılıqlarının öyrənilməsi / Elmi əsərlər, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti.2017
6. $(\text{CoFe})_{75}\text{Si}_{10}\text{B}_{15}$ amorf ərintisi üçün histerezis ilgəklərinin alınması / Bakı Universitetinin Xəbərləri ISSN 1609-0586, Fizika-Riyaziyyat elmlər seriyası, Bakı Dövlət Universiteti, №4, Bakı-2017
7. CoFe əsaslı amorf lentlərin ekvatorial Kerr effektinin spektrlərinin anizotropluğu Elmi əsərlər, ISSN 1815-1779, Azərbaycan Texniki Universiteti, №3 Bakı-2017
8. $(\text{CoFe})_{75}\text{Si}_{10}\text{B}_{15}$ amorf maqnit yumşaq materialların maqnit strukturu və rentgen quruluş təhlili Elmi əsərlər, ISSN 1815-1779, Azərbaycan Texniki Universiteti, №2 Bakı -2018
9. Магнитооптические свойства аморфных лент на основе CoFe Бюллетень науки и практике, ISSN 2414-2948, Т. 4.№8, 2018, Россия, г. Нижневартовск